

Energetische landbouw:

Veelbelovend?

Een eerste verkenning

Tientallen melkveehouders in Nederland runnen hun bedrijf volgens de principes van 'energetische bedrijfsvoering'. Dit houdt in dat zij een bedrijfsvoering nastreven die zo natuurlijk mogelijk is. Bovendien passen zij 'energetische methoden' toe zoals het ontstralen van het bedrijf, stralingsapparaten tegen dierziekten, gevitalseerd water en homeopathie. Hun claim: gunstige resultaten zoals gezondere melk, een verbeterde productiviteit, lagere kosten en een beter dierenwelzijn.

Een aantal melkveehouders met een energetisch gebalanceerde bedrijfsvoering heeft de handen ineengeslagen en voert samen met Wageningen Universiteit & Researchcentrum (Wageningen UR) een verkenning uit. Deze verkenning vindt plaats in het netwerk 'Energetische Kwaliteit Melk' en richt zich op de vraag of 'energetisch hoogwaardig voedsel' een meerwaarde heeft.

Het netwerk 'Energetische Kwaliteit Melk'

Het fenomeen 'energetische kwaliteit' van voedsel kan op dit moment niet worden verklaard vanuit gangbare wetenschappelijke theorieën. Daarom is het lastig om een goede methode te vinden die de claims van de 'energetische' melkveehouders kan testen. Het netwerk 'Energetische Kwaliteit Melk' heeft daarom gekozen voor het nemen van kleine stappen. Het wil eerst de ervaringen met 'energetische kwaliteit' systematiseren en een aantal positief-kritische buitenstaanders met de technieken in aanraking brengen. De betrokken melkveehouders hopen op een groeiend netwerk van mensen die via ervaring en uitwisseling wil leren van dit fenomeen.

Bijeenkomsten

In 2005 werden de eerste stappen gezet om een groeiend netwerk te bouwen en werden er twee bijeenkomsten georganiseerd. Daarbij waren naast de melkveehouders en onderzoekers van Wageningen UR ook vertegenwoordigers van LNV, LTO, Rabobank, kritische maar nieuwsgierige academici en afgevaardigden uit de geneeskunde en het bedrijfsleven betrokken.

Het netwerk is gestart met:

- Het identificeren van belemmeringen in de omgeving van melkveehouders die een bredere acceptatie van, en leren over 'energetische kwaliteit' in de weg staan.
- Het maken van een aanzet voor een manier om meerwaarde uit de markt te halen voor 'energetisch' hoogwaardige melk.
- Het vormen van een lerend netwerk.

Vervolgens heeft het netwerk een aantal acties geformuleerd die kunnen bijdragen aan een groter inzicht in, en wat de deelnemers betreft ook acceptatie van 'energetische kwaliteit'. Daarbij gaat het om het uitvoeren van literatuuronderzoek, het systematiseren van bestaande kennis en een internationale verkenning van 'energetische' landbouw. Op langere termijn zou dit kunnen leiden naar onderzoek over de invloed van hoge 'energetische waarden van voedsel' op bijvoorbeeld de houdbaarheid ervan en op voedsel-allergieën. Als hier inderdaad verbanden blijken te bestaan, kan onderzocht worden hoe deze 'energetische kwaliteit' op de melkveehouderij en tijdens de verwerking van de melk positief kan worden beïnvloed.

Vragen die daarbij aan de orde komen zijn:

- Wat is 'energetische kwaliteit'?
- Is melk afkomstig van een 'energetisch gebalanceerd' bedrijf echt gezonder voor de consument?
- Is er ruimte voor een 'energetische nichemarkt'?

Trends in 'energetische' technieken

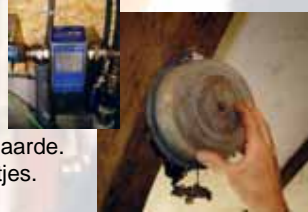
Volgens mensen die actief zijn op het gebied van 'energetische' technieken hebben alle objecten en organismen op aarde een eigen kenmerkende trilling. Magnetische velden, die inmiddels uitgebreid wetenschappelijk in kaart gebracht, lijken invloed te hebben op het leven op aarde. Men neemt vervolgens aan dat er storingen in dat magnetische patroon kunnen zitten waar mensen correcties op proberen aan te brengen. In de landbouwsector zijn sommige technieken op deze ideeën gebaseerd

In Nederland zijn tientallen melkveehouders hier actief mee bezig. Zij gaan uit van het kringloopprincipe aangevuld met 'energetische' technieken. In de natuurlijke processen grijpen zij zo min mogelijk in. Zij laten het bedrijf tot rust komen en stellen de bodem centraal in plaats van de koe. Zij voeren eiwitarm en structuurrijk voer en gebruiken weinig kunstmest.

Daarbij zorgen zij voor verdere, 'energetische' *finetuning* van hun bedrijf door:

- Vitaliseren van water.
- Weinig antibiotica.
- Geen gmo-voer.
- Weinig bestrijdingsmiddelen.
- Toevoegmiddelen aan mest.
- Neutraliseren negatieve electro-magnetische straling vanuit de aarde.
- Uitzenden van specifieke trillingsfrequenties m.b.v stralingskastjes.

Enkele universiteiten beginnen met voorzichtige pogingen om deze ontwikkelingen te duiden. In Nederland beschrijft de "Atlas innoverende melkveehouders" (Wageningen UR, Wolleswinkel et al., 2004) als eerste enkele van de energetische technieken aan de hand van interviews met melkveehouders. In Europa ligt relevante informatie. Duitsland en Zwitserland wachten op verdere exploratie. Universiteiten in India en Oostenrijk zijn al enkele jaren bezig met praktijkonderzoek.

Een bredere internationale trend op het gebied van 'energetische' technieken betreft het blootstellen van planten en dieren aan specifieke frequentiepatronen. Geluidszenders op gewassen en ultrasone zendertjes om muizen te verjagen zijn daarvan voorbeelden. Er wordt gedacht dat electromagnetische velden om de aarde bestaan, die gestoord kunnen zijn. Er zijn verschillende technieken bedacht die deze storingen zouden kunnen corrigeren: de BronCorrector is al tientallen jaren in omloop, de Energie Box Bovis kwam in 2005 op de markt.

In Noord-Amerika en Australië beginnen tientallen landbouwadviseurs op deze ontwikkelingen in te spelen en ontstaat een nieuwe markt voor advies en producten.

Veelbelovend, onzin of gevaarlijk?

Melkveehouders die zich vol overtuiging bezighouden met energetische kwaliteit ervaren vaak weerstand tegen het 'energetisch' denken. Sommigen doen het af als onzin, anderen vinden het gevaarlijk. 'Je inhalen met deze benaderingen vormt een risico voor je reputatie' is een vaak gehoorde reactie. Weer anderen erkennen een mogelijkheid van werking wel, maar keuren de 'energetische' benadering juist af vanuit geloofsovertuiging. Bovendien krijgen melkveehouders vooralsnog geen erkenning voor hun claims vanuit de reguliere wetenschap. Daartoe is een toetsbare hypothese nodig. De 'energetische' benadering bestaat uit verschillende elementen en kan voorslagnog niet goed natuurwetenschappelijk worden gedefinieerd. Voor sommigen is het daarom onzin, voor anderen juist een revolutionaire ontwikkeling. Het netwerk van veehouders wil vooral de belemmeringen wegnemen die het leren over 'energetische' kwaliteit in de weg staan. Dit zou moeten leiden tot een beter begrip en grotere acceptatie van energetische kwaliteit van voedsel en van producerende bedrijven

Ondersteuning door Wageningen Universiteit & Researchcentrum

Wageningen UR ondersteunde het netwerk 'Energetische Kwaliteit Melk' vanuit het project 'Slim Experimenteren in de Melkveehouderij' tot 2006, omdat Wageningen UR het een controversiële, maar interessante ontwikkeling vindt. Tientallen boeren in Nederland nemen cruciale en risicovolle bedrijfsbeslissingen op grond van deze 'energetische' benadering. Voor hen is het geen modieuze gril, maar een bewuste keuze op grond van hun positieve ervaringen ermee.

Slim Experimenteren had tot doel de situatie te doorbreken, dat onderzoek, praktijk en beleid niet op elkaar zijn afgestemd en bestaande routines die een omslag naar een duurzamere melkveehouderij in de weg staan. Daartoe ondersteunde het netwerken van en rond boeren, die met elkaar wilden leren van praktijkvernieuwingen of experimenten.

Doelstelling was om obstakels weg te nemen die leren en een mogelijke brede toepassing van de praktijkvernieuwingen in de weg staan. Wageningen UR heeft in het netwerk 'energetische landbouw' vooral ondersteund door het betrekken van personen en organisaties, zodat leren op gang kan komen over de mogelijk potentiële betekenis van 'energetische' landbouw. Zo krijgt een vernieuwing alle ruimte en is er een wisselwerking tussen praktijk, onderzoek en beleid. Alleen dan kunnen praktijkvernieuwingen een wezenlijke bijdrage leveren aan de verduurzaming van de melkveehouderij.

Het netwerk wordt in 2006 verder ondersteund binnen het programma Netwerken in de Veehouderij, nu onder de naam Netwerk Energetische Landbouw en Netwerk Aquarius Alliance.

Wageningen UR ondersteunt de netwerken in het gezamenlijk leren over 'energetische' kwaliteit, maar wil daarin zelf ook leren: hoe behoudt je je rol als erkend wetenschappelijk instituut, en ben je tegelijk open voor ervaringen en ontwikkelingen van boeren die niet in de boekjes passen, botsen met wat wetenschappelijk wordt geacht, en misschien zelfs wel onzin zijn? De ondersteuning bestaat niet uit kritiekloze wetenschappelijke legitimatie van energetische landbouw, maar uit het scheppen van mogelijkheden om de zin van de onzin te scheiden.

Maak kennis met ons

Wilt u inhoudelijk betrokken zijn bij de Netwerken Energetische Landbouw of Aquarius Alliance en meeleren over de energetische benadering, kijk op www.verantwoordeveehouderij.nl bij netwerken 2006 of neem contact op met de netwerkbegeleider.

"Netwerk Energetische Landbouw"
Contactpersoon: Henk Kieft (ETC Leusden)
Telefoon 033-4326090
E-mail: energielandbouw@etcnl.nl

Verantwoorde Veehouderij

Het project 'Slim experimenteren in de Melkveehouderij' is onderdeel van het programma Verantwoorde Veehouderij, een onderzoeks- en ontwikkelprogramma gericht op vergroting van de maatschappelijke acceptatie van de veehouderij in Nederland. Dit programma wordt gefinancierd door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.